

การศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืน ทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี

ทัตดาว นาควงศ์¹ และอัมพร กรุดวงษ์²

¹มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

²มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี และ 3) เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรีในช่วงกุมภาพันธ์ – เมษายน 2564 จำนวน 400 คน และชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 1 ปี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามการศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t - test สถิติ F - test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริการการท่องเที่ยว ลำดับถัดมา คือ ด้านเส้นทางคมนาคม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พัก และด้านกิจกรรม ตามลำดับ

2. ชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเสนอความคิดเห็น และด้านการร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการร่วมปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

3. องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชลบุรีแตกต่างกันที่ .05 และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชลบุรีแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว; การมีส่วนร่วมของชุมชน; ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

TOURISM COMPONENTS AND COMMUNITY PARTICIPATION TOWARD ECO -TOURISM SUSTAINABILITY IN CHON BURI PROVINCE

Thatdao Narkwong¹, and Amporn Krutwong²

Thailand National Sports University Chon Buri Campus

Thailand National Sports University Suphan Buri Campus

Abstract

The purposes of this study were: - 1) to study the opinion of tourism components of tourists toward eco-tourism sustainability in Chon Buri, 2) to study the level of community participation toward eco - tourism sustainability in Chon Buri, and 3) to study tourism components and community participation of tourists toward eco-tourism sustainability in Chon Buri. The data were collected from 400 tourists who traveled to Chon Buri Province during February – April 2021, and 400 villagers living in the area of Chon Buri Province for more than one year. The instrument used to collect data was a questionnaire to study tourism components and community participation toward sustainability in ecotourism: a case study of Chon Buri Province. The data were analyzed by mean, standard deviation, t - test, F - test, and Multiple Regression Analysis. The significant difference level was set at the .05 level.

Results were found that: -

1. Overall of the opinion of tourism components of tourists toward eco-tourism sustainability in Chon Buri was in the highest level. When considering each item, the priority item was the tourism attraction, and then the tourism services, transport route, accommodation facility, and activities respectively.

2. Overall of the community participation of people in Chon Buri was in the highest level. When considering each item, the priority item was the presentation idea and making decision, and then cooperation, monitoring and evaluation respectively.

3. Tourism components of tourists toward eco-tourism sustainability in Chon Buri were found at the significant difference level of .05. Meanwhile, the community participation toward eco-tourism sustainability in Chon Buri was found at the significant difference level of .05.

Keywords: tourism components, community participation, eco – tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง การค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ รวดเร็วกว่าภาคการผลิตและบริการอื่น ๆ (Kuljira Saowalakjinda, 2012) ดังนั้นจึงได้มีการบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี 2520 เป็นต้นมา ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางทะเล ป่าไม้ หรือภูเขา ทรัพยากรที่กล่าวมานั้นถือเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย ในรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ที่ช่วยผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยแล้ว ยังเป็นการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ความแปลกใหม่ตลอดเวลา การเดินทาง อีกทั้งยังเป็นกลไกธรรมชาติที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นรวมถึงการปลูกฝังให้นักท่องเที่ยวมีความผูกพันกับธรรมชาติและเกิดเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนสืบต่อไป (Jittasak Putjorn, 2011)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อันเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากแนวโน้ม 2 ประการ คือ แนวโน้มเกี่ยวกับการอนุรักษ์กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และแนวโน้มของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการผจญภัย หรือการท่องเที่ยวโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมและได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง (Jirajet Udomsri, 2004) ในปี 2539 - 2540 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Boonlert Chittangwattana, 1999)

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้ที่รับรู้ปัญหาและได้รับผลกระทบโดยตรงจากการท่องเที่ยว จึงจำเป็นที่ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุกขั้นตอนและให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดความรักความหวงแหน ความภาคภูมิใจ พร้อมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการดูแลปกป้องรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน (Natthanicha Muennu, 2012)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในของชุมชน ที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดชลบุรี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนโดยรวม ทั้งยังสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในของชุมชน ที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรกลุ่มที่ 1 คือ นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน 2564 ประชากรกลุ่มที่ 2 คือ ชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 1 ปี ซึ่งมีจำนวน 46,628 คน (Population Registration Information Civil Registration, 2020)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามวิธีของ Krejcie, & Morgan (1970) 1) นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรีในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน 2564 จำนวน 400 คน และ 2) ชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 1 ปี จำนวน 400 คน โดยกลุ่มตัวอย่างนั้นต้องเป็นผู้ที่สมัครใจจะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้พร้อมทั้งเซ็นใบแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรม

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เลขที่ 18/2563

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ แบบสอบถามการศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยการประยุกต์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close ended question) ซึ่งประกอบด้วย คำถาม 3 ส่วน โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งมีให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามลักษณะ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามลักษณะปลายปิด โดยมีคำตอบให้เลือกหลายคำตอบ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อม
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านสังคม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity = 1.00) ของข้อคำถาม
3. นำแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นมาสร้างแบบบันทึกคะแนน (rating sheet) เพื่อให้มีความสะดวกและง่ายต่อการบันทึก
4. นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ความเหมาะสมในการใช้ภาษา เนื้อหา และหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม ตามวิธีของ Rowinelli and Hambleton และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีการของครอนบาชแอลฟา (Cronbach' s alpha reliability) ($\alpha = 0.98$)
5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรีในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน 2564 (n = 400)

รายการ	n	\bar{X}	รายการ	n	\bar{X}
เพศ			อายุ		
ชาย	283	70.80	18 – 20 ปี	141	35.30
หญิง	117	29.30	21 – 30 ปี	244	61.00
			31 – 40 ปี	12	3.00
			41 – 50 ปี	3	0.80
ระดับการศึกษา			ภูมิลำเนา (ภาค)		
ประถมศึกษา	8	2.00	เหนือ	13	3.30
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	0.80	กลาง	63	15.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9	2.30	ใต้	11	2.80
ปวช. / ปวส.	9	2.30	ตะวันออกเฉียงใต้	52	13.00
ปริญญาตรี	367	91.80	ตะวันออก	230	57.50
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.00	ตะวันตก	12	3.00
			กรุงเทพฯ และปริมณฑล	19	4.80
อาชีพ			รายได้ต่อเดือน		
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	3.80	ไม่มีรายได้	210	52.50
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	17	4.30	ต่ำกว่า 5,000 บาท	67	16.80
พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	9	2.30	5,000 – 10,000 บาท	88	22.00
รับจ้างทั่วไป	5	1.30	10,001 – 20,000 บาท	20	5.00
เกษตรกร	-	-	20,001 – 30,000 บาท	11	2.80
นักเรียน/นักศึกษา	354	88.50	สูงกว่า 30,000 บาท	4	1.00
ยานพาหนะที่มาท่องเที่ยว			ความชื่นชอบการท่องเที่ยวในลักษณะ		
รถส่วนตัว	341	85.30	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	229	57.30
รถโดยสารประจำทาง	40	10.00	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	83	20.80
รถบัสของกลุ่มทัวร์/บริษัท	19	4.80	แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ	43	10.80
			แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ	45	11.30
ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยว / ปี			งบประมาณในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง (บาท)		
1 ครั้ง/ปี	80	20.00	1,000 – 5,000	202	50.50
2 – 3 ครั้ง/ปี	202	50.50	5,001 – 10,000	148	37.00
4 – 5 ครั้ง/ปี	62	15.50	10,001 – 15,000	26	6.50
มากกว่า 5 ครั้ง/ปี	56	14.00	15,001 – 20,000	12	3.00
			20,001 – 30,000	12	3.00
เดินทางมาท่องเที่ยวกับใคร			วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
คนเดียว	77	19.30	พักผ่อน	317	79.30
ครอบครัว และญาติ	180	45.00	เยี่ยมญาติและ/หรือครอบครัว	45	11.30
เพื่อน	129	32.30	การศึกษา/งานประชุมสัมมนา	38	9.5
ที่ทำงาน	14	3.50			

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรีในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน 2564 (n = 400) ต่อ

รายการ	n	\bar{X}	รายการ	n	\bar{X}
ช่วงเวลาใดที่ท่านมักเดินทางไปท่องเที่ยวโดยทั่วไป			ท่านทราบข้อมูลการท่องเที่ยวจากแหล่งข้อมูลใด		
จันทร์ - ศุกร์	63	15.80	ญาติ / เพื่อน / คนรู้จัก	191	47.80
วันหยุดนักขัตฤกษ์	115	28.70	โทรทัศน์ / วิทยุ	34	8.50
เสาร์ - อาทิตย์	222	55.50	เว็บไซต์	144	36.00
ระยะเวลาของการมาท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง			บริษัทนำเที่ยว	14	3.50
1 วัน	71	17.80	หนังสือท่องเที่ยว	11	2.80
2 วัน	177	44.30	หน่วยงานภาครัฐ	6	1.50
3 วัน	116	29.00			
มากกว่า 3 วันขึ้นไป	36	9.00			

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน 2564 จำนวน 400 คน เป็นเพศชาย 283 คน (70.80%) เพศหญิง 117 คน (29.30%)

ช่วงอายุที่มากที่สุด ได้แก่ 21 - 30 ปี 244 คน (61.00%) และช่วงอายุที่น้อยที่สุด ได้แก่ 41 - 50 ปี 3 คน (0.80%)

ระดับการศึกษาที่มากที่สุด ได้แก่ ระดับปริญญาตรี 367 คน (91.80%) และน้อยที่สุด ได้แก่ สูงกว่าปริญญาตรี 4 คน (1.00%)

ภูมิลำเนาที่มาท่องเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ ภาคตะวันออก 230 คน (57.50%) น้อยที่สุด ได้แก่ ภาคใต้ 11 คน (2.80%)

อาชีพที่มากที่สุด ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา 354 คน (88.50%) น้อยที่สุด ได้แก่ รับจ้างทั่วไป 5 คน (1.30%)

ช่วงรายได้ที่มากที่สุด ได้แก่ ไม่มีรายได้ 210 คน (52.50%) น้อยที่สุด ได้แก่ ช่วง สูงกว่า 30,000 บาท 4 คน (1.00%)

ยานพาหนะที่มาท่องเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ รถส่วนตัว 341 คน (85.30%) น้อยที่สุด ได้แก่ รถบัสของกลุ่มทัวร์/บริษัท 19 คน (4.80%)

ความชื่นชอบการท่องเที่ยวในลักษณะมากที่สุด ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 229 คน (57.30%) น้อยที่สุด ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ 43 คน (10.80%)

ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยว / ปี มากที่สุด ได้แก่ 2 - 3 ครั้ง / ปี 202 คน (50.50%) และน้อยที่สุด ได้แก่ มากกว่า 5 ครั้ง / ปี 56 คน (14.00%)

งบประมาณในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้งมากที่สุด ได้แก่ 1,000 - 5,000 บาท 202 คน (50.50%) น้อยที่สุด ได้แก่ ช่วง 15,001 - 20,000 บาท และ 20,001 - 30,000 บาท 12 คน (3.00%)

เดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับใครมากที่สุด ได้แก่ เดินทางมากับครอบครัว และญาติ 180 คน (45.00%) และน้อยที่สุด ได้แก่ เดินทางมากับที่ทำงาน 14 คน (3.50%)

วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ พักผ่อน 317 คน (79.30%) และน้อยที่สุด ได้แก่ การศึกษาดูงาน / ประชุมสัมมนา 38 คน (9.50%)

ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวจากแหล่งข้อมูลใดมากที่สุด ได้แก่ ญาติ / เพื่อน / คนรู้จัก 191 คน (47.80%) และน้อยที่สุด ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ 6 คน (1.50%)

ช่วงเวลาใดที่ท่านมักเดินทางไปท่องเที่ยวโดยทั่วไปมากที่สุด ได้แก่ วันเสาร์ – อาทิตย์ 222 คน (55.50%) น้อยที่สุด ได้แก่ วันจันทร์ – ศุกร์ 63 คน (15.80%)

ระยะเวลาของการมาท่องเที่ยวในแต่ละครั้งมากที่สุด ได้แก่ 2 วัน 177 คน (44.30%) และน้อยที่สุดมากกว่า 3 วันขึ้นไป 36 คน (9.00%)

ตารางที่ 2 แสดงผลของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว				ด้านความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว			
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	4.14	0.77	มาก	1. ด้านสิ่งแวดล้อม	4.06	0.78	มาก
2. ด้านเส้นทางคมนาคม	4.08	0.78	มาก	2. ด้านเศรษฐกิจ	4.06	0.76	มาก
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.07	0.78	มาก	3. ด้านสังคม	4.05	0.75	มาก
4. ด้านที่พัก	4.06	0.77	มาก				
5. ด้านกิจกรรม	4.06	0.77	มาก				
6. ด้านการบริการการท่องเที่ยว	4.12	0.74	มาก				
ค่าเฉลี่ยรวม	4.09	0.77	มาก	ค่าเฉลี่ยรวม	4.06	0.77	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงผลของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ± 0.77 อยู่ในระดับมาก และด้านความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ± 0.77 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรีในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน 2564 (n = 400)

องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	Sig.				
	เพศ	การศึกษา	ภูมิลำเนา	อาชีพ	รายได้
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	0.43	0.00*	0.00*	0.00*	0.09
2. ด้านเส้นทางคมนาคม	0.78	0.00*	0.00*	0.00*	0.06
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.93	0.00*	0.00*	0.02*	0.12
4. ด้านที่พัก	0.24	0.00*	0.00*	0.01*	0.07
5. ด้านกิจกรรม	0.83	0.00*	0.00*	0.06	0.06
6. ด้านการบริการการท่องเที่ยว	0.57	0.00*	0.00*	0.02*	0.06

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผลจากการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวพบว่า การจำแนกตามเพศและรายได้ ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านภูมิลำเนา และอาชีพ ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านกิจกรรมของอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มชาวบ้านในเขตพื้นที่ จังหวัดชลบุรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 1 ปี (n = 400)

รายการ	n	\bar{X}	รายการ	n	\bar{X}
เพศ			อายุ		
262	262	65.50	18 – 20 ปี	129	32.30
138	138	34.50	21 – 30 ปี	250	62.50
			31 – 40 ปี	14	3.50
			41 – 50 ปี	4	1.00
			50 ปีขึ้นไป	3	0.80
ระดับการศึกษา			อาชีพ		
ประถมศึกษา	7	1.80	ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17	4.30
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	1.00	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	15	3.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7	1.80	พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	10	2.50
ปวช. / ปวส.	14	3.50	รับจ้างทั่วไป	8	2.00
ปริญญาตรี	361	90.30	เกษตรกร	4	1.00
สูงกว่าปริญญาตรี	7	1.80	นักเรียน/นักศึกษา	346	86.50
รายได้ต่อเดือน (บาท)			จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
ไม่มีรายได้	226	56.50	1	33	8.30
ต่ำกว่า 5,000	58	14.50	2	15	3.80
5,000 – 10,000	63	15.80	3	81	20.30
10,001 – 20,000	24	6.00	4	125	31.30
20,001 – 30,000	10	2.50	5	82	20.50
สูงกว่า 30,000	19	4.80	6	53	13.30
			7	5	1.30
ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ : กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรีหรือไม่			8	3	0.80
			9	1	0.30
ทราบ	75	18.75	10	1	0.30
ไม่ทราบ	325	81.25	12	1	0.30

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มชาวบ้านในเขตพื้นที่ จังหวัดชลบุรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 1 ปี 400 คน เป็นเพศชาย 262 คน (65.50%) เพศหญิง 138 คน (34.50%)

ช่วงอายุที่มากที่สุด ได้แก่ ช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 250 คน (62.50%) และช่วงอายุน้อยที่สุด ได้แก่ 50 ปีขึ้นไป 3 คน (0.80%)

ระดับการศึกษา มากที่สุด ได้แก่ ปริญญาตรี 361 คน (90.30%) น้อยที่สุด ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น 4 คน (1.00%)

อาชีพ มากที่สุด ได้แก่ นักเรียน / นักศึกษา 346 คน (86.50%) และน้อยที่สุด ได้แก่ รับจ้างทั่วไป 8 คน (2.00%)

ช่วงรายได้ มากที่สุด ได้แก่ ไม่มีรายได้ 226 คน (56.50%) และน้อยที่สุด ได้แก่ 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 10 คน (2.50%)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว มากที่สุด ได้แก่ 4 คน จำนวน 125 คน (31.30%) และน้อยที่สุด ได้แก่ 9, 10 และ 12 คน จำนวน 1 คน (0.30%)

ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรีหรือไม่ ได้แก่ ทราบ 75 คน (18.75%) ไม่ทราบ 325 คน (81.25%)

ตารางที่ 5 แสดงผลของความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกินกว่า 1 ปี

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การมีส่วนร่วมของชุมชน				ด้านความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว			
1. ด้านการเสนอความคิดเห็น	3.85	0.95	มาก	1. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.82	0.93	มาก
2. ด้านการร่วมตัดสินใจ	3.85	0.95	มาก	2. ด้านเศรษฐกิจ	3.81	0.94	มาก
3. ด้านการร่วมปฏิบัติ	3.83	0.94	มาก	3. ด้านสังคม	3.84	0.93	มาก
4. ด้านการติดตาม และประเมินผล	3.79	0.96	มาก				
ค่าเฉลี่ยรวม	3.82	0.95	มาก	ค่าเฉลี่ยรวม	3.82	0.93	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงผลของความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกินกว่า 1 ปี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ± 0.95 อยู่ในระดับมาก และด้านความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ± 0.93 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามลักษณะต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านในเขตพื้นที่ จังหวัดชลบุรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 1 ปี ($n = 400$)

องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	Sig.						
	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้	จำนวนสมาชิก	การรับทราบ
1. ด้านการเสนอความคิดเห็น	0.36	0.00*	0.82	0.24	0.00*	0.00*	0.00*
2. ด้านการร่วมตัดสินใจ	0.06	0.00*	0.60	0.01*	0.00*	0.04*	0.00*
3. ด้านการร่วมปฏิบัติ	0.17	0.00*	0.46	0.01*	0.01*	0.80	0.00*
4. ด้านการติดตาม และประเมินผล	0.34	0.00*	0.24	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าผลจากการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของชุมชน จำแนกตามเพศพบว่า การจำแนกตามเพศและการศึกษา ของการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอายุ อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิก และการรับทราบ ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการเสนอความคิดเห็นในอาชีพ และด้านการร่วมปฏิบัติในจำนวนสมาชิก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	140.28	3	46.76	512.26	0.00*
Residual	36.15	396	0.09		
Total	176.42	399			

* กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงกับตัวแปร 3 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถสร้างสมการเส้นตรงได้ จึงทำการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ ได้ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่าสถิติวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อนของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	0.50	0.09		5.34	0.00
ด้านสิ่งแวดล้อม	0.49	0.55	0.51	8.96	0.00*
ด้านเศรษฐกิจ	0.25	0.07	0.26	3.73	0.00*
ด้านสังคม	0.14	0.06	0.15	2.45	0.02*

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	0.89 ^a	0.80	0.79	0.30

* กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากที่ตารางที่ 8 การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม สามารถทำนายองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ของผู้ตอบแบบสอบถามได้ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม สามารถทำนายองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ของผู้ตอบแบบสอบถามได้ ร้อยละ 1.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนข้างต้น สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์มาเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$Y = 0.50 + (0.49) * X_1 + (0.25) * X_2 + 0.14 * X_3$$

(0.00) (.00) (.02)

กำหนดให้ Y แทน องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว X₁ แทน ด้านสิ่งแวดล้อม
 X₂ แทน ด้านเศรษฐกิจ X₃ แทน ด้านสังคม

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ การมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	238.55	3	79.52	642.89	0.00*
Residual	48.98	396	0.12		
Total	287.53	399			

* กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 9 การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงกับตัวแปร 3 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถสร้างสมการเส้นตรงได้ จึงทำการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุได้ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่าสถิติวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อนของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	0.32	0.08		3.92	0.00*
ด้านสิ่งแวดล้อม	0.52	0.07	0.52	7.23	0.00*
ด้านเศรษฐกิจ	0.03	0.07	0.03	0.39	0.70
ด้านสังคม	0.37	0.06	0.38	6.22	0.00*

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	0.91 ^a	0.83	0.83	0.35

* กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากที่ตารางที่ 10 การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม สามารถทำนายองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามได้ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม สามารถทำนายการมีส่วนร่วมของชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามได้ ร้อยละ 1.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนข้างต้น สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์มาเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$Y = 0.32 + (0.52) * X_1 + (0.03) * X_2 + 0.37 * X_3$$

$$(0.0) \quad (.70) \quad (.00)$$

กำหนดให้ Y แทน การมีส่วนร่วมของชุมชน X_1 แทน ด้านสิ่งแวดล้อม
 X_2 แทน ด้านเศรษฐกิจ X_3 แทน ด้านสังคม

สรุปและอภิปรายผล

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคตะวันออก มีอาชีพเป็นนักเรียน / นักศึกษา ยังไม่มีรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่

ใช้รถส่วนตัว ส่วนใหญ่ขึ้นขอการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เดินทางมาท่องเที่ยว 2 - 3 ครั้ง / ปี มีงบประมาณในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ระหว่าง 1,001 - 5,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว และญาติ มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมายังจังหวัดชลบุรี เพื่อพักผ่อน ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี จากญาติ / เพื่อน / คนรู้จัก ส่วนใหญ่มักเดินทางไปท่องเที่ยวในวันเสาร์ - อาทิตย์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาของการมาท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง 2 วัน

ชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนักเรียน / นักศึกษา ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน และชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์จังหวัดชลบุรี

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริการการท่องเที่ยว ลำดับถัดมา คือ ด้านเส้นทางคมนาคม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พัก และด้านกิจกรรม ตามลำดับ

ชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเสนอความคิดเห็น และด้านการร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการร่วมปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนพบว่า นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว โดยเป็นการที่จังหวัดนั้นมีการจัดสถานที่ที่เป็นจุดชมวิว หรือสถานที่ที่เป็นจุดสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวที่เมื่อไปถึงจังหวัดนี้แล้วต้องไปในสถานที่นั้น ๆ หากไม่ไปถือว่ายังไม่ถึงในจังหวัดนั้น ๆ เป็นด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริการการท่องเที่ยว คือ มีการประชาสัมพันธ์ การให้คำแนะนำในข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่มีความชัดเจนและเนื้อหาที่ครบถ้วน จะเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง ลำดับถัดมาด้านเส้นทางคมนาคม โดยการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทางมีรถโดยสารสาธารณะให้บริการสม่ำเสมอ และมีเส้นทางเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้สะดวก และผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดชลบุรีพบว่า ชาวบ้านในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเสนอความคิดเห็น และด้านการร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยการมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และได้มีโอกาสได้ลงมติในการเข้าร่วมประชุมในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัด รองลงมา คือ ด้านการร่วมปฏิบัติ และด้านการติดตาม และประเมินผลโดยปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือมาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ มาศศุภา นิมบุญจาช (Massupa Nimboonjat, 2015) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาชันหนอกว้าว (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม) ที่ได้กล่าวว่า ความสำคัญด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านเส้นทางคมนาคม มีส่วนสำคัญมากที่สุดในการดึงดูดใจต่อการท่องเที่ยว อีกทั้งยังสอดคล้องกับ อระนุช โกศล และโชคชัย สุทธาเวช (Oranuch Kosol, & Chokchai Suttawet, 2013) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่า การเตรียมความพร้อมของไทยด้านการท่องเที่ยวเพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนควรหันมาให้ความสนใจการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการกำหนดแนว

ทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวรวมทั้งปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของสังคมในปัจจุบันและอนาคต โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดและใช้ประโยชน์ได้ตลอดไปอย่างไรก็ตามแนวคิดของการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนจังหวัดชลบุรี เห็นว่าควรให้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปที่มีใช้คณะกรรมการชุมชนและสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยเฉพาะขั้นตอนการวางแผนและการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ควรมีการจัดเวทีชาวบ้านประชุมและประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนได้มีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้น

2. ควรมีการจัดอบรมและกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้เห็นถึงการจัดการการท่องเที่ยวและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่น หากไม่มีการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนให้เกิดความรักและร่วมกันดูแลรักษาสภาพแวดล้อม

3. ประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นควรมีหน่วยงานให้การสนับสนุนให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

4. ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมโครงการที่เกิดจากการท่องเที่ยว เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ที่มีผลต่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

References

- Boonlert Chittangwattana. (1999) *Sustainable Tourism Development*. Chiang Mai: Faculty of Humanities, Chiang Mai University.
- Jirajet Udomsri. (2004). *Sustainable eco - tourism management model: A case study of Pong Nam Ron Sub-district, Pong Nam Rom District, Chantaburi Province* (Master's thesis), Chiang Mai University.
- Jittasak Putjorn. (2011). *Community-based ecotourism management*. Retrieved from <http://oknation.nationtv.tv/blog/siam1932/2011/03/27/entry-2>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.
- Kuljira Saowalakjinda. (2012). *Community participation in management of tourist: A case study In Buri District, Singburi Province* (Master's thesis), Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
- Massupa Nimboonjat. (2015). *The tourism factor and participation of the community influencing the sustainability of eco - tourism at Khao San Nok Whour (Khao Laem National Park)* (Master's thesis), Silpakorn University.

- Natthanicha Muenu. (2012). *Community participation in sustainable tourism development case study Thale Noi Sub - District Municipality and Phanang Tung Subdistrict Municipality, Khuan Khanun District, Phatthalung Province* (Master's thesis), Stamford International University.
- Oranuch Kosol, & Chokchai Suttawet. (2013). Sustainable tourism management to support the entry into the community, ASEAN economy, political and governance. *Journal Current Issues in ASEAN*, 4(September 2013 – February 2014).
- Population Registration Information Civil Registration. (2020). *Population and House Statistics Report. Chonburi Province, Year 2019*. Retrieved from <http://data.cbo.moph.go.th/DATA-PERSON.php>

Received: December, 9, 2021

Revised: January, 24, 2022

Accepted: January, 27, 2022